

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sijoituspalvelulain ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sijoituspalvelulain ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi (HE 278/2022 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Paula Kirppu, valtiovarainministeriö
- toimistopäällikkö Maria Rekola, Finanssivalvonta
- johtava asiantuntija Peter Jansson, Finanssiala ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Finanssivalvonta
- Suomen Asianajajaliitto

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Suomen Pankki

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi sijoituspalvelulakia, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettua lakia, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia sekä Finanssivalvonnasta annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia sekä osakeyhtiölakia.

Esityksellä ehdotetaan tehtäväksi tarpeelliset muutokset kansallisiin säädöksiin EU:n hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmää koskevan asetuksen soveltamiseksi ja pantavaksi kansallisesti täytäntöön MiFID 2 -direktiiviin muutos, jolla rahoitusvälineen määritelmään on lisätty hajautetun tilikirjan teknologiaa hyödyntäen liikkeesseen lasketut rahoitusvälineet.

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi sijoituspalvelulain rahoitusvälineen määritelmää. Lisäksi sijoituspalvelulakiin tehtäisiin joitakin teknisluonteisia viittauskorjauksia sekä täydennettäisiin sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä koskevaa säännöstä. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettua lakia siten, että Finanssivalvonta toimisi asetuksen tarkoittamien hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien selvitysjärjestelmien lupaviranomaisena. Finanssivalvonnan valvontamaksulakiin lisättäisiin maksuluokat uuden toiminnan osalta sekä osakeyhtiölakiin tehtäisiin hajautetun tilikirjan teknologiaan soveltuvaa sääntelyä koskeva tarkentava lisäys.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 23.3.2023.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Ehdotuksen tausta ja tavoitteet

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 30.5.2022 asetuksen (EU) 2022/858 hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä ja asetusten (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 sekä direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta (jäljempänä DLT-pilottiasetus).

DLT-pilottiasetuksen tavoitteena on mahdollistaa lohkoketjuteknologiaan perustuvien rahoitusmarkkinoiden palvelujen tarjoaminen Euroopan unionin alueella.

DLT-pilottiasetus on osa toimenpidepakettia, jolla Euroopan unionin komissio pyrkii edistämään ja tukemaan mahdollisuuksia, joita digitaalinen rahoitus tarjoaa innovoinnin ja kilpailun näkökulmasta, ja samalla lieventämään tällaiseen rahoitukseen liittyviä riskejä. DLT-pilottiasetuksella pyritään siis edistämään uusien liiketoimintatarpeiden ja teknologioiden kokeilukulttuuria EU:n alueella.

DLT-pilottiasetus on Suomessa suoraan sovellettavaa oikeutta. Kansallisen lainsäädännön nojalla kuitenkin säädetään tietyistä asetuksen toimeenpanoon liittyvistä kysymyksistä, kuten toimivaltaisista viranomaisista sekä tietyistä tarkennuksista lainsäädäntöön. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia sijoituspalvelulakiin, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lakiin, lakiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä, Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, Finanssivalvonnan valvontamaksulakiin sekä osakeyhtiölakiin. Kansallisten säännösten tulee olla hyväksytyinä viimeistään 23.3.2023.

Kyseessä on kokeiluluonteinen hanke, jonka toimivuutta ja jatkoa arvioidaan vuonna 2026.

Keskeisten ehdotusten arviointia

DLT-pilottiasetuksella sallitaan lohkoketjuteknologiaan perustuvien selvitystoiminnan ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän markkinainfrastruktuurien poikkeaminen väliaikaisesti tietyistä EU:n rahoituspalvelulainsäädännön vaatimuksista. Edellytyksenä on toimivaltaisen viranomaisen lupa, jonka myöntäminen edellyttää muun muassa riittävien korvaavien toimenpitei-

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

den toteuttamista sekä toiminnan järjestämistä ja poikkeustilanteita koskevien erityisten suunnitelmien laatimista.

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta toimii toimivaltaisena lupaviranomaisena ja valvojana kaiken DLT-pohjaisen monenkeskisen kaupankäynnin ja selvityksen osalta. Finanssivalvonnan on kuitenkin ennen lupaa koskevan asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin lausunto.

DLT-pilottiasetus on luonteeltaan mahdollistava eikä velvoita markkinatoimijoita niiden nykyisten toimintamallien osalta. Hallituksen esityksen mukaan DLT-pilottiasetuksen ja sen kansallisen täytäntöönpanon vaikutuksia on vaikea arvioida, koska sen vaikutukset riippuvat markkinatoimijoiden halusta kokeilla DLT-kehikkoa. Vielä ei tiettävästi ole ilmennyt konkreettisia lohko-
ketjuteknologian kokeiluhankkeita.

Talousvaliokunta kannattaa hallituksen esityksen ja sen taustalla olevan EU-sääntelyn tavoitetta varmistaa, että unionin rahoituspalvelulainsäädäntö soveltuu digiaikaan. Talousvaliokunta pitää ehdotettua sääntelyratkaisua ja toimivaltaisen viranomaisen valintaa perusteltuina.

Talousvaliokunta huomauttaa, että hallituksen esitykseen sisältyvä 5. lakiehdotus Finanssivalvonnan valvontamaksun muuttamisesta on ollut avoinna myös kotitalouksien velkaantumista rajoittavan lainsäädännön valmistelun yhteydessä (EV 251/2022 vp — HE 101/2022 vp). Sääntelyjen yhteensovittamiseksi hallituksen esitykseen sisältyvä 5. lakiehdotus Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta tulee saattaa voimaan vasta sen jälkeen, kun Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain kotitalouksien velkaantumisen rajoittamista koskevat muutokset ovat voimassa.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta

15 luku. Hallinnolliset seuraamukset

2 §. Seuraamusmaksu. Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän 6 momenttiin lisätään uusi 11 kohta. Kyseessä on lainsäädäntötekninen korjaus. Kyseinen säännös on aiemman lakimuutoksen yhteydessä (HE 16/2021 vp) vahingossa korvattu toisella.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 278/2022 vp sisältyvät 2.—6. lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 278/2022 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

sijoituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 4 §:n 2 momentti, 11 §:n 15 kohta, 14 §:n johdantokappale ja 26 §:n 18 kohta, 6 luvun 1 §:n 4 momentti ~~sekä~~, 8 luvun 1 § sekä 15 luvun 2 §:n 6 momentin 10 kohta,

sellaisina kuin ne ovat 1 luvun 4 §:n 2 momentti ja 11 §:n 15 kohta sekä 6 luvun 1 §:n 4 momentti laissa 523/2021 ja 1 luvun 14 §:n johdantokappale laissa 1069/2017, 1 luvun 26 §:n 18 kohta laissa 939/2021, 8 luvun 1 § laissa 623/2014 ja 15 luvun 2 §:n 6 momentin 10 kohta laissa (1069/2017) sekä

lisätään 1 luvun 11 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1069/2017 ja 523/2021, uusi 16 kohta, ja 1 luvun 26 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1069/2017, 513/2019, 523/2021 ja 939/2021, uusi 19 ja 20 kohta ~~sekä~~, 2 lukuun uusi 1 a § sekä 15 luvun 2 §:n 6 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 523/2021, uusi 11 kohta seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

4 §

Luottolaitokseen, rahastoyhtiöön ja vaihtoehtorahastojen hoitajaan sovellettavat säännökset

Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa sijoituspalveluja siten kuin sijoitusrahastolaissa säädetään, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 2 luvun 2 §:ssä, 6 luvun 1 §:n 2 tai 3 momentissa, 6 b luvun 5 ja 6 §:ssä, 7 luvun 2, 5, 7—9, 12—14 ja 16 §:ssä, 9 luvussa, 10 luvun 1—4, 4 a, 5, 5 a, 5 b, 6, 7, 15 ja 16 §:ssä, 11, 12 ja 15 luvussa sekä 16 luvun 2 ja 3 §:ssä sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 26 artiklassa säädetään sijoituspalveluyrityksestä. Vaihtoehtorahastojen hoitajaan, joka tarjoaa sijoituspalveluja siten kuin vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

laissa säädetään, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 2 luvun 2 §:ssä, 6 luvun 1 §:n 2 tai 3 momentissa, 6 b luvun 5 ja 6 §:ssä, 7 luvun 2, 5, 7—9, 12—14 ja 16 §:ssä, 9, 9 a, 10, 11 ja 15 luvussa sekä 16 luvun 2 ja 3 §:ssä sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 26 artiklassa säädetään sijoituspalveluyrityksestä.

— — — — —

11 §

Euroopan unionin lainsäädäntö, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ja Euroopan pankkiviranomainen

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — —

15) *tilintarkastusdirektiivillä* tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2006/43/EY;

16) *DLT-pilottiasetuksella* hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä ja asetusten (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 sekä direktiivin 2014/65 /EU muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2022/858.

14 §

Rahoitusväline

Tässä laissa *rahoitusvälineellä* tarkoitetaan, mukaan lukien hajautetun tilikirjan teknologiaa käyttäen liikkeeseen lasketut välineet:

— — — — —

26 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — —

18) *ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollistavalla lausekkeella* sellaista joukkovelkakirjalainan lauseketta, joka suojaa sijoittajaa joukkovelkakirjalainan ennenaikaisen lunastuksen tapauksessa velvoittamalla liikkeeseenlaskijaa tällöin maksamaan sijoittajalle määrän, joka vastaa jäljellä olevien maturiteettiin saakka odotettavissa olevien kuponkimaksujen nettonykyarvon ja lunastettavan joukkovelkakirjalainan lainapääoman yhteenlaskettua määrää;

19) *DLT-pohjaisella monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, jossa otetaan kaupankäynnin kohteeksi ainoastaan hajautetun tilikirjan teknologiaan (DLT) pohjautuvia rahoitusvälineitä;

20) *DLT-pohjaisella kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmällä* DLT-pohjaista monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja DLT-pohjaista selvitysjärjestelmää, jossa yhdistetään sekä DLT-

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

pohjaisessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä että DLT-pohjaisessa selvitysjärjestelmässä toteutetut palvelut.

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

1 a §

Erityislupa DLT-pohjaisen monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän tai DLT-pohjaisen kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmän ylläpitämiseen

DLT-pilottiasetuksen 8 artiklan 1—3 kohdassa sekä asetuksen 10 artiklan 1—3 kohdassa DLT-toimintaan tarkoitetut erityisluvut myöntää Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan on kuitenkin ennen 10 artiklan mukaista erityislupaa koskevan asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin lausunto.

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §

Perustamispääoma

Sijoituspalveluyrityksen perustamispääoman tulee muodostua yhdestä tai useammasta pääomaerästä, joista säädetään EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 9 artiklassa. Edellä 1—3 momentissa tarkoitettuun perustamispääomaan luettavan osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä ja perustamispääoman on täytettävä EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 9 artiklan mukaiset vaatimukset.

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

8 luku

Tilinpäätös ja tilintarkastus

1 §

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Sijoituspalveluyrityksen tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sekä niitä koskevien ohjeiden, lausuntojen ja poikkeuslupien antamiseen sovelletaan mitä säädetään luottolaitoksesta luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 1—6 ja 8—11 §:ssä.

Poiketen luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 5 §:ssä säädetystä sijoituspalveluyrityksen toimintakertomukseen sisällytettävässä vakavaraisuuslaskelmassa noudatetaan kuitenkin, mitä säädetään EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 9 ja 11 artiklassa omien varojen määrästä ja omien varojen vähimmäismäärästä. Kokonaisriskin laskemiseen sovelletaan EU:n sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusasetuksen 11 artiklan 1 kohdassa säädettyä vaatimusta.

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset

2 § Uusi

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä ovat 1, 2 ja 5 momentissa säädetyn lisäksi:

10) Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 1 momentin, 19 §:n 1 ja 3 momentin, 23 §:n ja 24 §:n säännökset Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta;

11) 7 a luvun 1-6 §:n säännökset algoritmisesta kaupankäynnistä ja suorasta sähköisestä markkinoillepääsystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 16 kohta, sellaisena kuin se on laissa 514/2019, sekä
lisätään 1 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1079/2017 ja 514/2019, uusi 17—19 kohta ja 2 lukuun uusi 2 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

16) *osakkeenomistajien oikeudet -direktiivillä* osakkeenomistajien eräiden oikeuksien käyttämisestä julkisesti noteeratuissa yhtiöissä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2007/36/EY;

17) *DLT-pilottiasetuksella* hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä ja asetusten (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 sekä direktiivin 2014/65 /EU muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2022/858;

18) *DLT-pohjaisella selvitysjärjestelmällä* selvitysjärjestelmää, jolla toimitetaan hajautetun tilikirjan teknologiaan (DLT) pohjautuvilla rahoitusvälineillä toteutettuja liiketoimia maksua tai luovutusta vastaan, riippumatta siitä, onko kyseinen selvitysjärjestelmä nimetty ja ilmoitettu selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/26/EY mukaisesti, ja joka mahdollistaa DLT-pohjaisten rahoitusvälineiden ensimmäisen kirjaamisen tai DLT-pohjaisiin rahoitusvälineisiin liittyvien säilytyspalveluiden tarjoamisen;

19) *DLT-pohjaisella kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmällä* sellaista DLT-pohjaista monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja DLT-pohjaista selvitysjärjestelmää, jossa yhdistetään sekä DLT-pohjaisessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä että DLT-pohjaisessa selvitysjärjestelmässä toteutetut palvelut.

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

2 luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

2 a §

Erityislupa DLT-pohjaisen selvitysjärjestelmän tai DLT-pohjaisen kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmän ylläpitämiseen

DLT-pilottiasetuksen 9 artiklan 1—3 kohdassa sekä asetuksen 10 artiklan 1—3 kohdassa tarkoitettu lupaviranomainen on Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan on kuitenkin ennen lupaa koskevan asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin lausunto.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan sovelletaan tätä lakia lukuun ottamatta, mitä säädetään 2 luvun 9 §:n 2—5 momentissa sekä 14 ja 23—26 §:ssä, 3 luvun 1—9 §:ssä sekä 11 ja 12 §:ssä sekä 4 luvun 5—16 §:ssä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 2 luvun 12 §:ssä tarkoitetuista tietojen säilyttämisestä koskevista riittävistä järjestelyistä Suomessa tai Suomen ulkopuolella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 1 luvun 4 §:n 6 kohta sekä

lisätään 1 luvun 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 295/2019, 598/2021 ja 940/2021, uusi 8 a ja 8 b kohta, 1 luvun 4 §:ään uusi 7 kohta, 2 lukuun uusi 1 a § ja 5 lukuun uusi 1 a § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

1 luku

Soveltamisala ja määritelmät

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

8 a) *DLT-pohjaisella monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, jossa otetaan kaupankäynnin kohteeksi ainoastaan hajautetun tilikirjan teknologiaan (DLT) pohjautuvia rahoitusvälineitä;

8 b) *DLT-pohjaisella kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmällä* sellaista DLT-pohjaista monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja DLT-pohjaista selvitysjärjestelmää, jossa yhdistetään sekä DLT-pohjaisessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä että DLT-pohjaisessa selvitysjärjestelmässä toteutetut palvelut;

4 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksella* markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 596/2014;

7) *DLT-pilottiasetuksella* hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä ja asetusten (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 sekä direktiivin 2014/65 /EU muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2022/858.

2 luku

Säännellyn markkinan ylläpitäminen

1 a §

DLT-pohjaisen monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän tai DLT-pohjaisen kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmän ylläpitämisen erityislupa

Erityisluvasta DLT-pohjaisen monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän tai DLT-pohjaisen kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmän ylläpitämiseen säädetään 5 luvun 1 a §:ssä.

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

5 luku

Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat vaatimukset

1 a §

Erityislupa DLT-pohjaisen monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän tai DLT-pohjaisen kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmän ylläpitämiseen

DLT-pilottiasetuksen 8 artiklan 1—3 kohdassa ja 10 artiklan 1—3 kohdassa tarkoitetut erityisluvat myöntää Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan on kuitenkin ennen asian ratkaisemista pyydetävä hakemuksesta valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin lausunto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään Finanssivalvonnasta annettuun (878/2008) lakiin uusi 50 w § seuraavasti:

50 w §

Toiminta hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä annetussa asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä ja asetusten (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 sekä direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/858 2 artiklan 21 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti,
sellaisena kuin ne ovat, laissa 206/2022, seuraavasti:

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 420
muu luottolaitos	2 140
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoitus- kate	9 630
maksulaitos	2 140
vakuutusyhtiö	6 420
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyyhtiö	2 140
vakuutusyhdistys	1 070
eläkesäätiö ja eläkekassa, lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa	1 284
vakuutuskassa	856
työttömyyskassa	6 420
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, Työllisyysrahasto ja Koulutus- rahasto	6 420
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympä- ristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 284
valtion eläkerahasto, Valtion ydinjätehuoltorahasto, Keva-niminen eläkelaitos ja kir- kon eläkerahasto	16 050
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	2 140
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	4 301
rahastoyhtiö	4 280
vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan saanut yhteisö	4 280
yhteisö, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan ja rahastoyhtiön toimiluvat	6 420
yhteisö, jolla on rahastoyhtiön toimilupa ja joka on rekisteröitymisvelvollinen vaihto- ehtorahastojen hoitajista annetun lain nojalla	4 815
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 420
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 070
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 140
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 210
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousaluee- seen	1 070

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike	2 140
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	2 140
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	3 210
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 210
sellainen rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 600/2014, jäljempänä <i>EU:n rahoitusvälineiden markkinat</i> -asetus, tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja, jota Finanssivalvonta valvoo mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla	10 700
joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja	2 140
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:ssä tarkoitettu sijoituspalveluyritys, joka ylläpitää lisäksi hajautetun tilikirjan teknologiaan (DLT) pohjautuvaa monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai DLT-pohjaista kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmää	30 000
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi, joka ylläpitää lisäksi DLT-pohjaista monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai DLT-pohjaista kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmää	30 000

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	278 200
luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (1199/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto	12 840
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 140
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava oikeushenkilö	1 070
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava luonnollinen henkilö	214
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa	1 070
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva	2 140
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 210
yhteisö, joka on sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen säilytisyhteisö	5 350
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu erityinen säilytisyhteisö	2 140
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 420
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä	10 700
pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	10 700
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari ja sivutoiminen vakuutusmeklari	1 070 ja 193 euron korotus jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 420
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli	160 500

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu selvitysosapuoli	12 840
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 585 ja 17 120 euron korotus, jos osakkeelle on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	13 375
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	11 235 ja 11 770 euron korotus, jos osakkeelle on kaupankäynnistä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat.
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 210
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 280
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 070
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröity suomalainen luotonvälittäjä, joka ei toimi minkään luotonantajan asiamiehenä	1 200
Eläketurvakeskus	10 700
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 070
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 26 kohdassa tarkoitettu toimintayksikkö	19 260
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettujen ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 070

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettu ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 070
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutus- sedustaja ja sivutoiminen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suo- messä ja jolla on Suomessa sivuliike	321
sellainen markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 alakoh- dassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 alakohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 alakohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa	10 700
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen luotonvä- littäjä, jolla on Suomessa sivuliike	400
joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitettu rekisteröity edustaja	2 140
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 15 kohdassa tarkoitettu hyväksytty julkistamisjärjestely tai hyväksytty ilmoitus- järjestelmä	10 700
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu ver- tailuarvon hallinnoija	3 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 4 momentin 10 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	5 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 13 kohdassa tarkoitettu arvopaperistamisen tarkastaja	5 000
sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu kolmannen maan yri- tys, joka tarjoaa palveluja sivuliikettä perustamatta	3 210
virtuaalivaluutan tarjoaja	2 140
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tar- koitettu arvopaperikeskus, joka ylläpitää lisäksi hajautetun tilikirjan teknologiaan (DLT) pohjautuvaa selvitysjärjestelmää tai DLT-poh- jaista kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmää	308 200
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 4 momentin 10 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	12 000

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

osakeyhtiölain 3 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään osakeyhtiölain (624/2006) 3 lukuun uusi 14 d § seuraavasti:

3 luku

Osakkeet

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet

14 d §

Osakkeiden kuuluminen hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvaan selvitysjärjestelmään

Mitä tässä laissa säädetään yhtiön osakkeiden kuulumisesta arvo-osuusjärjestelmään, sovelletaan myös, kun yhtiön osakkeet on liitetty hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä ja asetusten (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 sekä direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/858 tarkoitettuun selvitysjärjestelmään. Jos tällaisessa selvitysjärjestelmässä on poikettu osakkeiden arvo-osuusmuotoa koskevasta vaatimuksesta, sovelletaan tässä laissa arvo-osuustilistä säädettyä sellaiseen sitä vastaavaan tekniseen ratkaisuun, jonka perusteella osaksluettelon pitäminen ja osakkeenomistajalle yhtiössä kuuluvien oikeuksien käyttäminen tässä laissa säädetyllä tavalla voidaan varmistaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö TaVM 44/2022 vp

Helsingissä 14.2.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sanni Grahn-Laasonen kok
varapuheenjohtaja Katri Kulmuni kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Matias Mäkyne sd
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Hussein al-Tae sd
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Tuula Väättäin sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Hilka Kemppi kesk
varajäsen Juha Mäenpää ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Johanna Rihto-Kekkonen